

СТАНОВИЩЕ

от доцент д-р Пенка Йонкова Йонкова,

Катедра „Ветеринарна анатомия, хистология и ембриология“,
Ветеринарномедицински факултет при Тракийски университет, гр. Стара Загора

На основание заповед № РД-21-331 от 15. 02. 2023 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ), гр. Пловдив съм определена за външен член на Научното жури, във връзка с провеждането на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по: област на висше образование **4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4. 3. Биологически науки** (научната специалност Морфология).

Конкурсът е обявен в Държавен вестник, брой 92 от 18. 11. 2022 год. и в интернет страница на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, гр. Пловдив и е за нуждите на катедра „Биология на развитието“ към Биологически факултет при същия университет.

Документи за участие в обявения конкурс е подал единствен кандидат:

доц. д-р Еленка Стоилова Георгиева, от катедра „Биология на развитието“ към Биологически факултет при Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, гр. Пловдив.

Комплекът от документи и материали на **доц. Георгиева**, които са ми предоставени за рецензиране са подготвени на електронен носител и **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът е групирал документите в три основни файлови папки: „Научни трудове“, „Административни документи“ и „Документи -сканирани“.

доц. д-р Еленка Стоилова Георгиева е родена на 17 август 1960 година в гр. Пловдив. През 1978 година тя завършва средното си образование, а през 1981 година успешно завършва Полувисшия медицински институт, където получава квалификация за медицинска сестра (общ профил). В продължение на две години (1984 – 1986) работи като медицински регистратор в поликлиниката, функционалния и гастроентерологичен кабинет на МБАЛ „Свети Мина“, гр. Пловдив. Нейните амбиции за професионално израстване и личностно усъвършенстване намират израз в продължаващото ѝ обучение в ПУ „Паисий Хилендарски“, където през 1991 година **доц. Георгиева** завършва с отличен успех висшето си образование и придобива квалификация „Биолог-магистър“ със специализация „Учител по Биология“. В продължение на две години работи като учител по биология в 7-ми и 8-ми клас при ООУ „Яне Сандански“, гр. Пловдив (1992 год.) и като учител по биология и химия в 5-ти – 7-ми клас при ООУ „Алеко Константинов“, гр. Пловдив (1993 год.). Трудовата си дейност в Биологическия факултет при ПУ **доц. Еленка Георгиева** започва като хоноруван асистент в катедра „Обща биология“. От 1994 год. до 1998 год. заема длъжността „асистент“, а от 1998 год. до 2001 год. длъжността „старши асистент“ в същата катедра. Кариерното израстване на **доц. Георгиева** продължава с назначаването ѝ на длъжност „главен асистент“ в катедра „Биология на развитието“, където през 2005 год. защитава успешно дисертационен труд на тема „Еволюционни аспекти в появата и клетъчно-тъканната локализация на кръвно-груповите антигени А и В у гръбначни животни“. От 2010 год. и до момента тя заема академичната длъжност „доцент“ и е избрана за Ръководител на катедра „Биология на развитието“.

От общо 36 години трудов стаж, **доц. Георгиева** има 29 години педагогически стаж и почти 13 години заема академичната длъжност „доцент“.

От Справката за аудиторната заетост особено впечатление прави броят на извежданите дисциплини - Ембриология и хистология, Биология на развитието, Биология на развитието при човека, Клетъчна биология, ембриология и хистология, Хистология и патология и Репродуктивни биотехнологии. За тях кандидатът изготвя лекционни курсове и презентации и провежда обучението на студентите от 1-ви, 2-ри, 3-ти и 4-ти курс на БФ към ОКС „бакалавър“ от различните специалности. През последните шест учебни години общият брой на ча-

совете от аудиторна заетост на **доц. Георгиева** е **3042 часа**, което надвишава 1,6 пъти норматива за този период - общо 1880 часа. Честта да имат преподавател като **доц. Георгиева** имат и студентите от специалност Биология и управление на природните ресурси във филиала на ПУ гр. Кърджали и тези от специалност Биология с екотуризм в гр. Смолян. Общият брой изведени часове от упражнения и лекции във филиалите на ПУ от 2017 год. до момента е **1080 часа**. Преизпълнението на нормативите от аудиторната заетост красноречиво говорят за голямото трудолюбие и професионална отдаденост на кандидата.

В конкурса за заемане на академичната длъжност „**професор**“ кандидатът е приложил научните си трудове, в реда посочен в ЗРАСРБ, Правилника към ЗРАСРБ и ПРАСПУ, като ги е оформил във файлови папки и файлове, озаглавени съответно „Научни трудове“, „Анотация на материалите по чл. 76 от ПРАСПУ“, Списък на научните трудове“, „Таблица 1“ и „Таблица 2“. Последователността в подреждането на документите следва една и същ ред, което позволява бързо и лесно да се проследи цялата информация, касаеща процедурата. **Доц.**

Еленка Георгиева прилага: Дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“ (Показател А); Монография (Показател В3); **35** броя научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Показател Г7), от които **24** броя публикации имат метрика от Q1 до Q4 и **общ импакт фактор 34,812**, а **11** броя са без Q; **8** броя са други научни публикации (извън посочените към Показател Г7); Публикувана глава от книга (Показател Г8) **1** брой; Учебници (Показател Е19) - **2** броя и ръководство (Показател Е 20) - **1** брой, които се използват при обучението на студентите по „Обща хистология“, „Обща патология“ и „Обща ембриология“.

доц. Георгиева е самостоятелен автор на монографията, учебниците и ръководството и водещ автор в 26 от научните публикации. Големият брой цитирания (407), от които 352 са отразени в световните бази данни Web of Science и Scopus е доказателство за значимостта научната продукция на **доц. Георгиева** и респ. на авторските колективи, с които **тя** активно работи от 1999 година насам.

От приложените трудове е видно, че научно-изследователската дейност на кандидатът е насочена в няколко направления. Първото от тях е свързано със серия проучвания за влиянието на различни тежки метали и химически съединения върху морфологията на хрилете, черния дроб, бъбреците, гонадите и др. органи при шаран, толстолоб, каракуда, кавказко попче и др. Резултатите от тези проучвания се базират на мултибиомаркерния подход при оценката на хистологичните промени в органите на рибите. Намирам за изключително ценни и експериментите с китайска и зеброва мида, чрез които се доказва сериозно замърсяване с тежки метали в резервоарите на някои от големите язовири в нашата страна. Това е от изключителна важност при мониторинга на водите с цел опазване на околната среда и здравето на човека. Второто научно направление разглежда експресията на някои маркери на метаболитния синдром при хора и риска от възникването му, както и влиянието на затлъстяването върху мъжкия репродуктивен потенциал. В Публикация №36 и в издадената през 2022 година монография “Приложение на хранителна добавка PAPA® при мъже със суб/инфертилитет и мъже с варикоцелектомия“, кандидатът разглежда изключително важен и много актуален проблем на нашето съвремие. Прави впечатление големият брой пациенти, с които е направено изследването, както и убедителните положителни ефекти от приложението на хранителната добавка PAPA® при повишаване на мъжката плодовитост. Данните от монографията могат да се използват с голям успех от специалистите в областта на Репродуктивната биология, чиито усилия са насочени в помощ на пациенти с инфертилитет, при които шансовете за забременяване на партньорката могат да се повишат.

Други тематични направления, в които работи **доц. Георгиева** са: Имунохистохимично определяне на грелина в стомашно-чревния епител в пре- и постнаталното развитие при плъхове; Проучване на медираната поточна дилатация върху ендотелната активация при хора с прехипертония; Ролята на затлъстяването и адипокините в развитието на остеоартрит и прилагането на комбинация от медикаменти при лечението на това заболяване.

В издадените два учебника, студентите от биологичните специалности в Пловдивския университет могат да намерят систематизирана информация по дисциплините „Обща хистология“ и „Обща патология“. Тези учебници служат на студентите не само при подготовката им за съответните изпити, но ще бъдат от голяма полза в бъдещата им работа по специалността. Считаю за особено полезни тестовите задачи в Ръководството по обща ембриология. Те дават възможност всеки студент да провери знанията си след приключване на даден раздел.

Становищата на **Доц. Георгиева**, като специалист в областта на Биологията, Екологията и Опазването на околната среда са високо оценени от другите изследователи в тези области. Ето защо тя е определена за рецензент в едни от най-престижните международни списания, каквито са Ecotoxicology and Environmental Safety, Environmental Pollution, Environmental Science and Pollution Research, Chemistry and Ecology, Biomedicine & Pharmacotherapy и Journal of BioScience and Biotechnology. Освен това е рецензент на научен проект към Тракийски университет, гр. Стара Загора и участва в програмните комитети на 8-мата и 9-тата Международна конференция на младите учени, организирани от СУБ, гр. Пловдив.

Въпреки, че в ЗРАСРБ и Правилникът към него не е посочено изискване за участие в научни форуми, кандидатът за заемане на академичната длъжност „професор“ прилага списък от **40** броя национални и международни участия, които са били изнесени под формата на устни доклади и постерни презентации. По този начин **доц. Георгиева** заедно с членовете на екипите с които работи, представят пред научната общност най-важните резултати от експерименталната си дейност. Това още повече затвърждава значимостта на научно-изследователската ѝ работа.

Кандидатът не само успешно публикува резултатите от проведените експерименти, но успява да предаде натрупания научно-изследователски опит на докторантите и дипломантите, с които работи. **Доц. Еленка Георгиева** е съръководител на трима докторанти, които разглеждат влиянието на някои тежки метали и пестициди върху морфофизиологичните показатели при различни стопански риби и успешно защитават своите дисертационни трудове съответно през 2014, 2015 и 2016 година (Показател E13_1, Показател E13_2, Показател E13_3). През 2021 година е защитен дисертационен труд на тема „Влияние на хранителна добавка РАРА върху морфофизиологични спермални показатели при мъже с фертилни проблеми“, на който **Доц. Георгиева** е единствен ръководител (Показател E13_4). Тя активно ръководи и извежда дванадесет дипломанта от ОКС „Бакалавър“ по специалностите Екология и ООС, Медицинска биология, Биология, Молекулярна биология, Екология на биотехнологичните производства, както и двама дипломанти от ОКС „Магистър“ по специалностите Екология и опазване на екосистемите и Репродуктивна биология.

Друг много съществен принос на **Доц. Георгиева** е участието ѝ като ръководител в четири, и като участник в десет научно-изследователски национални проекта по ФНИ към МОН, чрез които в ПУ „П. Хилендарски“ са привлечени значителни финансови средства. Във файла „Справка за научно-изследователската работа“ са вписани всички проекти, заедно с цялата информация за всеки един от тях, въпреки че към Показател E14 в Таблица 1 и Таблица 2 са посочени само четири от проектите.

Данните изнесени в Таблица 1 и Таблица 2 от Справката за съответствие с минималните национални изисквания на ЗРАСБ и Правилника за прилагане на ЗРАСБ е видно, че кандидатът за заемане на академичната длъжност „професор“ напълно покрива изискуемите **50** точки по Показател 1 (Група А) и **100** точки по Показател 3 (Група В). По останалите показатели точките на **доц. Георгиева** надвишават значително минималните изисквания както следва: по Показател 7 и 8 (Група Г) повече от два пъти – **403** точки от 200 изисквани; по Показател 11 (Група Д) повече от седем пъти – **704** точки от 100 изисквани; по Показател 13, 14, 18, 19 и 20 (Група Е) почти два пъти – **286.2** точки от 150 изисквани.

В настоящото становище не се разглеждат и не се рецензират седем научни труда, приложени от **доц. Еленка Георгиева** в процедурата ѝ за придобиване на ОНС „доктор“, 26 публикации, учебник и ръководство за придобиване на академичната длъжност „доцент“.

както и публикациите с които през 2019 година е вписана от НАЦИД в регистъра на академичния състав на Република България. От тази информация е видно, че представените 47 научни труда в настоящия конкурс са различни от тези, с които кандидатът е участвал в предишни конкурси и несъмнено потвърждава неговата коректност.

доц. Еленка Георгиева изпълнява многократно всеки един от критериите, посочени като допълнителни изисквания на Биологическия факултет при ПУ „П. Хилендарски“ за заемане на академичната длъжност „професор“. Справката и сканираните файлове с административни документи са безспорно доказателство за административния и организационен опит на кандидата. **Доц. Георгиева** е участвала в акредитацията на ОКС „Бакалавър“, специалност Биология, ОКС „Магистър“, специалност Репродуктивна биология, ОНС „доктор“, докторска програма Морфология, както и в институционалната акредитация на катедра „Биология на развитието“. Освен, че е Ръководител на катедра „Биология на развитието“ от 2019 година, към настоящия момент тя е изпълнявала/изпълнява и следните административни длъжности: Заместник-председател на комисията по Етика и академично единство към ПУ „П. Хилендарски“; Член на комисията по атестиране на преподавателите от БФ (2012 год. - 2014 год.); Председател на комисията по атестиране на преподавателите от БФ (2014 год. - 2016 год.); Координатор на ОКС „Магистър“, специалност Репродуктивна биология; Председател на държавната изпитна комисия за магистърска програма по Репродуктивна биология от 2014 год. и до момента; Член на държавната изпитна комисия за специалностите Екология и ООС, Биология, Биология и химия, Биология и английски и Молекулярна биология; Ръководител на вивариума към Биологическия факултет; Заместник-председател на ОС към БФ; Председател на етичната комисия за научни изследвания в БФ при ПУ „П. Хилендарски“; Член на етичната комисия към БФ през 2011 год.; Член на комисията по изработване на кандидатстудентски изпитни тестове (2013 -2016 год.); Член на комисията по проверка на кандидатстудентски работи по биология (2013 -2017 год.); Председател на кандидатстудентската кампания във филиала на ПУ „Любен Каравелов“-гр. Кърджали; Член на комисията по учебни дейности към БФ.

В знак на голяма благодарност и признателност за активната научна, организационна и административна дейност, Ректорът на ПУ отличава **доц. Еленка Георгиева** с „Грамота за личен принос“ в развитието на ПУ „П. Хилендарски“.

Нейното високо ниво на компетентност и професионализъм е забелязано и от други научни организации. Заради активното си участие в дейността на Съюза на учените в България-Пловдив, **Доц. Георгиева** е назначена за Член на управителния съвет на Съюза, от 2015 до 2018 год. е била Научен секретар в секция „Биология“, а 2018 год. и до момента е Председател на секция „Биология“.

От 2016 год. до 2022 год. **доц. Георгиева** е избрана за редовен член в състава на общо 13 научни журита, от които едно е във връзка с конкурс за „доктор на науките“, две за процедури за заемане на академична длъжност „доцент“, четири за „главен асистент“ и шест за ОНС „доктор“. Кандидатът е предпочитан изследовател и в научни колективи извън ПУ. През 2013 год. сключва договор за сътрудничество с Института по рибарство и аквакултура за провеждане на експерименти с шаран, а през 2023 год. договор с Медицински център „Доверие“ за практическо обучение на студенти от магистърска програма „Биология на развитието“.

Като давам своята най-висока оценка за монографичния труд “Приложение на хранителна добавка PAPA® при мъже със суб/инфертилитет и мъже с варикоцелектомия“ си позволявам да отправя следната **препоръка**: При възможност монографията да бъде преведена на английски (а защо не и на друг език) и разпространена в интернет мрежата, за да могат повече изследователи в областта на репродуктивната биология, както и двойки страдащи от този проблем да се запознаят с нея.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

След детайлно запознаване и анализ на всички материали, представени от **доц. д-р Еленка Стоилова Георгиева**, във връзка с участието ѝ в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“, определям нейната научна и преподавателска квалификация **като несъмнена.**

В научната продукция на **доц. Еленка Георгиева** се открояват оригиналните научни и приложни приноси, които са получили международно признание под форма на публикации и цитирания в престижни списания и научни сборници. Научноизследователският ѝ опит намира своето продължение във времето, чрез ръководените от нея и успешно защитили дипломни работи и дисертации млади докторанти и дипломанти.

Всичко изложено в това становище ми дава основание убедително **да** дам своята най-висока **ПОЛОЖИТЕЛНА** оценка и **да** препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Биологическия факултет за избор на **доц. д-р Еленка Стоилова Георгиева** на академичната длъжност „**ПРОФЕСОР**“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по: област на висше образование **4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4. 3. Биологически науки** (научната специалност Морфология).

03 Април 2023 г.

Изготвил становището:

/Доц. д-р Пенка Йонкова/